

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра теорії літератури та порівняльного літературознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана факультету Крохмальний Р.О.,
“31” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Літературна антропологія і герменевтика

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.01 Українська мова та література</u> (назва спеціалізації)
освітня програма факультет	<u>Літературна творчість</u> <u>Філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

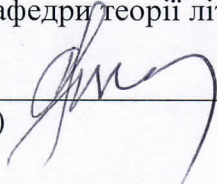
Робоча програма **Літературна антропологія і герменевтика**. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за спеціальністю 035 «Філологія». Львів, 2023. 42 с.

Розробники: **Зубрицька Марія Олексіївна**, доцент кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства, кандидат філологічних наук; **Галета Олена Ігорівна**, професор кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства, доктор філологічних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства

Протокол № 1 від “29” серпня 2023 року

Завідувач кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства

_____ (Гнатюк М. І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“29” серпня 2023 року

Схвалено Вченою радою філологічного факультету _____

Протокол № 1 від “31” серпня 2023 року

Голова _____ (Крохмальний Р.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Нормативна (за вибором)	
	(шифр і назва)		
	Напрямок підготовки 035 Філологія		
	(шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність: Українська мова і література (літературна творчість)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		1-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання - проект-презентація		Семестр	
(назва)		1-й	-й
Загальна кількість годин – 150		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5,25	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	32 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		86 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
Вид контролю:			
залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 1: 1,31

для заочної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Нормативний курс “Літературна антропологія та герменевтика” належить до філологічних дисциплін, спрямованих на підготовку фахівців-літературознавців, і розрахований на студентів п'ятого року навчання – першого року магістерського рівня підготовки. Цей курс завершує цикл теоретичних дисциплін, який починається на першому році навчання курсом “Вступ до літературознавства”, і покликаний ознайомити слухачів із одними з найактуальніших методологій сучасного літературознавства. Виходячи з особливостей цієї дисципліни, курс має міждисциплінарний характер і поєднує як філологічні, так і антропологічні та культурологічні підходи: з'ясовує місце літератури серед інших культурних явищ і її значення для становлення людини як творчої особистості.

Курс знайомить з антропологічним підходом у сучасній гуманістиці, вчить по-новому тематизувати літературні явища як прояви загальнокультурних процесів, пропонує слухачам спеціальну термінологію, яка допомагає розглядати літературні твори на перетині життєвого досвіду й письма. Спираючись на ідеї й концепції сучасних дослідників, курс розвиває розуміння літератури як спільного місця культурного досвіду, вираженого у вербалізованій індивідуальній формі: прийнявши погляд (пост)структуралізму на світ як текст і знання про нього як наратив, літературна антропологія і герменевтика ставить у центр літературознавчих досліджень людину і культурне оточення, яке на неї впливає і яке вона формує своєю власною діяльністю.

Пропонований курс передбачає аналіз та осмислення насамперед українського літературного досвіду модерної епохи – як визнаного літературного канону, так і межових форм художнього й документального письма. Доповнюючи історико-літературний виклад, “Літературна антропологія та герменевтика” формує проблемний підхід до досліджуваного матеріалу, розширює уявлення про літературу й словесність, а також їхню роль у процесі становлення особистості і спільноти.

Мета курсу – навчити студентів розглядати літературу та окремі літературні феномени як явища загальнокультурного процесу, відслідковувати взаємозв'язок між становленням людської особистості і розвитком літературної творчості, тлумачити літературну творчість як невід'ємну ознаку людської природи.

Завдання:

- ознайомити студентів із основними підходами дослідження літератури та мистецтва в контексті суспільних змін;
- ознайомити студентів із обставинами та спонуканими виникнення антропології літератури;
- сформувати уявлення про літературу як особливий вид критичної і творчої діяльності людини;
- зорієнтувати слухачів у полі основних ідей представників антропологічних шкіл XIX-XXI століть, встановити перегуки з літературознавчими концепціями у рамках спільних світоглядних парадигм;
- навчити по-новому тематизувати літературний матеріал з антропологічної перспективи й застосовувати відповідний термінологічний апарат;
- поглибити розуміння літератури як різновиду культурної пам'яті і засобу формування ідентичності культурних спільнот;
- виробити навички антропологічного аналізу літературних творів і процесу письма;
- збагатити досвід професійного читання текстів і розуміння способів їх впливу на читача;
- розвинути вміння вести дискусію, обґрунтовувати власну позицію;

- допомогти слухачам курсу відчутти себе активними учасниками “анімації літератури”;
- ознайомити студентів з інтерпретаційними моделями філософської герменевтики та їхнім впливом на методологічні моделі літературної герменевтики;
- ознайомити студентів із термінологічним апаратом літературної герменевтики;
- сформуванати у студентів уявлення про герменевтику як мистецтво розуміння та інтерпретації літературних текстів;
- удосконалити вміння студентів аналізувати, інтерпретувати та оцінювати художні тексти;
- розвивати у студентів здатність самостійно, творчо та критично мислити при читанні художніх текстів;
- розвивати у студентів культуру відчитування художніх текстів крізь призму категорій духу часу (Zeitgeist) і життєвого світу (Lebenswelt);
- розвивати у студентів мистецтво ведення дискусій навколо прочитаних текстів і літературних явищ.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- основні поняття і проблеми антропології літератури;
- зв'язок антропології літератури з іншими антропологічними й літературознавчими дисциплінами;
- основні етапи розвитку антропології як науки та їхній зв'язок із розвитком літературознавства;
- роль мови й літературної творчості у формуванні людської культури;
- способи відображення антропологічного досвіду у художніх текстах;
- міждисциплінарний термінологічний апарат сучасної гуманістики;
- основні інтерпретаційні моделі сучасної гуманістики
- основні етапи розвитку літературної герменевтики;
- зв'язок теорії літератури з іншими дисциплінами, зокрема з філософією та лінгвістикою;
- основні етапи розвитку методологічних учень XX століття;
- роль мови у формуванні методології літературознавчих студій.

вміти:

- доцільно обирати й застосовувати сучасні методи літературознавчого аналізу;
- володіти термінологічним апаратом антропології літератури;
- характеризувати основні літературні тенденції, аналізувати причини та механізми змін;
- розпізнавати та використовувати антропологічні принципи дослідження текстів;
- аналізувати різноманітні явища культури (буденні та мистецькі) у міждисциплінарній перспективі;
- здійснювати пошук інформації та застосовувати її на практиці;
- брати участь у дискусії, успішно презентувати власні думки;
- застосовувати засвоєне знання на матеріалі власного дослідження.
- застосовувати термінологічний апарат літературної герменевтики для аналізу та інтерпретації художнього тексту;
- застосовувати основні принципи герменевтичного методу дослідження при аналізі художніх текстів;

- оцінювати естетичну вартість художнього тексту;
- поєднувати при аналізі тексту феноменологічний, екзистенційний і герменевтичний методи дослідження
- брати участь у дискусії й аргументовано висловлювати власну інтерпретаційну позицію.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Літературна антропологія (32 год)

Змістовий модуль 1. Теорія літератури – антропологія – культурологія (16 год)

Тема 1. Теорія літератури й літературна антропологія (2 год).

Питання для обговорення:

- історії теорії: поміж поетикою, риторикою й інтерпретацією
- широке й вузьке розуміння теорії літератури
- формалісти як творці теоретичної парадигми літературознавства
- основні теоретичні школи ХХ століття і кінець теорії
- роль і статус літератури в епоху цифрової візуалізації
- Вольфганг Ізер: від рецептивної естетики до літературної антропології
- антропологія літератури: методологія чи нова літературознавча парадигма?

Обов'язкова література:

1. Марковський, Міхал Павел. Антропологія, гуманізм, інтерпретація / Міхал Павел Марковський // Теорія літератури в Польщі : Антологія текстів. Друга половина ХХ – початок ХХІ ст. / уп. Богуслав Бакула. – Київ : Видавничий дім “Києво-Могилянська Академія”, 2008. – С. 491-503.

2. Нич, Ришард. Антропологія культури. Культурна теорія літератури. Поетика досвіду / Ришард Нич. – Львів : Центр гуманітарних досліджень; Київ : Смолоскип, 2007. – 64 с.

Додаткова література:

3. Галета, Олена. Історії теорії : поміж поетикою, риторикою й інтерпретацією; Ексцентричне літературознавство : від теорії літератури до літературної антропології // Галета, Олена. Від антології до онтології : антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця ХІХ – початку ХХІ століття. – Київ : Смолоскип, 2015. – С. 29-58.

4. Гром'як, Роман. Теорія літератури і літературна антропологія : співвідношення, трансформація за умов глобалізації гуманітарного знання (до постановки проблем) / Роман Гром'як // Наукові записки. – Серія : літературознавство : збірник наукових праць. – Вип. 1 (23). – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – С. 282-290.

5. Літературна антропологія : комунікація, мова, тілесність / упор. Ігор Папуша // *Studia methodologica*. – Вип. 25. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – 326 с.

6. Поліщук, Ярослав. Антропологічна перспектива в літературознавстві / Ярослав Поліщук // Філологічні семінари. – Вип. 16 : Парадигма сучасного літературознавства : світовий контекст. – Київ : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2013. – С. 26-31.

7. Яковенко, Сергій. Предмет літературознавчої антропології. Польський варіант / Сергій Яковенко // Новітня теорія літератури і проблеми літературної антропології / упор.

Ігор Папуша // *Studia methodologica*. – Вип. 24. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – С. 148-154.

8. Iser, Wolfgang. Czym jest antropologia literatury? Różnica między fikcjami wyjaśniającymi a odkrywającymi / Wolfgang Iser // *Teksty Drugie*. – 2006. – nr 5. – S. 11-35.

9. Knapp, Steven; Michaels, Walter Benn. Against Theory / Steven Knapp, Walter Benn Michaels // *Critical Inquiry*. – Vol. 8, No. 4. (Summer, 1982). – P. 723-742.

10. Against Theory : Literary Studies and the New Pragmatism / ed. William J. Thomas Mitchell. – Chicago : University of Chicago Press, 1985. – 146 p.

11. Olsen, Stein Haugom. The End of Theory / Stein Haugom Olsen. – Cambridge – London – New York – New Rochelle – Melbourne – Sydney : Cambridge University Press, 1987. – 232 p.

12. What's Left of Theory? / ed. by Judith Butler, John Guillory and Kendall Thomas. – New York – London : Routledge, 2000. – 304 p.

Практичне заняття №1. Концептуальний інструментарій антропології літератури (2 год).

Питання для обговорення:

- Джеймс Кліффорд і його “клопоти з культурою”: реконцептуалізація ХХ століття
- Вольфганг Ізер: література як вимисел і робота уяви
- Фернандо Поятес: література як антропологічний документ
- Доріс Бахманн-Медік: література як засіб культурної самоінтерпретації спільноти
- “спасенне знання” і “долаюче мислення” Кевіна Платта
- “спільні місця” культурного досвіду й ідентифікації Денніса Дж. Сумари
- “небезпечне вчення” Кліффорда Гірца
- “ризиковане мислення” Ганса Ульріха Гумбрехта
- Рудольф Беренс і Рональд Галле: антропологічне vs гуманістичне
- антропос – топос – тропос: нові координати літературної антропології

Обов'язкова література:

1. Iser, Wolfgang. What is Literary Anthropology? The Difference between Explanatory and Exploratory Fiction / Wolfgang Iser // *Revenge of the Aesthetic : the Place of Literature in Theory Today* / ed. by Michael Clark. – Berkeley : University of California Press, 2000. – P. 157-179.

2. Geertz, Clifford. A Strange Romance : Anthropology and Literature / Clifford Geertz // *Profession*. – 2003. – P. 28-36.

Додаткова література:

3. Iser, Wolfgang. Prospecting : From Reader Response to Literary Anthropology / Wolfgang Iser. – Baltimore : Johns Hopkins University Press, 1989. – 316 p.

4. Iser, Wolfgang. Das Fiktive und das Imaginäre : Perspektiven literarischer Anthropologie / Wolfgang Iser. – Frankfurt am Main : Suhrkamp, 1991. – 522 S.

5. Iser, Wolfgang. The Fictive and Imaginary : Charting Literary Anthropology / Wolfgang Iser. – Baltimore : Johns Hopkins University Press, 1993. – 347 p.

6. Gumbrecht, Hans Ulrich. “Literary Anthropology”? / Hans Ulrich Gumbrecht // *Stanford Presidential Lectures in the Humanities and Arts* : Wolfgang Iser. – Режим доступу : <http://prelectur.stanford.edu/lecturers/iser/gumbrecht.html>

7. Historische Anthropologie und Literature : Romanistische Beitrage zu einem neuen Paradigma der Literaturwissenschaft / hrsg. Rudolf Behrens und Ronald Galle. – Wuerzburg : Koenigshausen und Neumann, 1995. – 262 S.

8. Literary Anthropology : A New Interdisciplinary Approach to People, Signs and Literature / ed. Fernando Poyates. – Amsterdam - Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 1988. – 354 p.

9. Sumara, Dennis J. Creating Commonplaces for Interpretation : Literary Anthropology and Literacy Education Research / Dennis J. Sumara // Journal of Literacy Research. – 2002. – V. 34, № 2. – P. 237-260.

10. Kultur als Text : die anthropologische Wende in der Literaturwissenschaft / hrsg. von Doris Bachmann-Medick. – Frankfurt am Main : Fischer Taschenbuch Verlag, 1996. – 302 S.

Тема 2. Культурна антропология як передумова антропології літератури (2 год).

Питання для обговорення:

- культурна антропология XIX-XX століть: далекий Інший – поруч з Іншим – сам як Інший
- структурна антропология: лінгвістичні інспірації й практики читання культури
- наративний поворот і ревізія антропологічного знання
- інтерпретативна антропология: “насичений опис” і культура як павутина значень
- постструктуралістська антропология: від включеного спостереження – до спостереження включеності
- історична антропология: минуле як інший культурний світ
- літературна антропология: література як спосіб накопичення, артикуляції й реалізації попереднього культурного досвіду людства

Обов’язкова література:

1. Гірц, Кліффорд. “Насичений опис” : у пошуках інтерпретативної концепції культури / Кліффорд Гірц // Гірц, Кліффорд. Інтерпретація культур та інші есе. – Київ : Дух і Літера, 2001. – С. 9-42.

Додаткова література:

2. Дельєж, Робер. Нариси з історії антропології: школи, автори, теорії / Робер Дельєж. – Київ : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2008. – 287 с.

3. Antropologia słowa : zagadnienia i wybór tekstów / oprac. Grzegorz Godlewski, Andrzej Mencwell, Roch Sulima. – Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2003. – 670 s.

4. Literature and Anthropology / ed. Johnatan Hall and Ackbar Abbas. – Hong Kong : Hong Kong University Press, 1986. – 294 p.

5. Literature and Anthropology / ed. Philip A. Dennis and Wendell Aycock. – Lubbock, Texas, USA : Texas Tech University Press, 1989. – 227 p.

6. Anthropological Theory : An Introductory History / ed. R. Jon McGee, Richard L. Warms. – Lanham : Rowman and Littlefield, 2017. – 784 p.

7. Marcus, George E.; Fisher, Michael M. J. Anthropology as Cultural Critique / George E. Marcus, Michael M. J. Fisher. – Chicago : University of Chicago Press, 1986. – 205 p.

8. Jaka antropologia literatury jest dzisiaj możliwa? / pod red. Przemysława Czaplńskiego, Anny Legeżyńskiej, Marcina Telickiego. – Poznań : Wydawnictwo “Poznańskie Studia Polonistyczne”, 2010. – 260 s.

9. Evans, Brad. Introduction : Rethinking the Disciplinary Confluence of Anthropology and Literary Studies / Brad Evans // Criticism. – Fall 2007. Vol. 49, no 3. – P. 429-445.

10. Marsia-Lees, Frances E., and Sharpe, Patricia. Culture, Power and Text : Anthropology and Literature Confront Each “Other” / Frances E. Marsia-Lees, Patricia Sharpe // American Literary History. – Vol. 4, no. 4 (Winter 1992). – P. 678-696.

11. Urla, Jacqueline. New Perspectives in Anthropology and Modern Literature / Jacqueline Urla // SubStance. – Vol. 8, no 1. Issue 22 (1979). – P. 97-106.

Craith, Máiréad Nic and Kockel, Ullrich. Blurring the Boundaries between Literature and Anthropology : A British Perspective / Máiréad Nic Craith, Ullrich Kockel // Ethnologie française. – T. 44, No. 4, Ethnologie(s) du littéraire (Octobre-Décembre 2014). – P. 689-697.

Практичне заняття №2. Колекція: суб’єктивна форма об’єктивного світу (2 год).

Питання для обговорення:

- підстави перегляду термінологічного глосарію сучасної гуманістики: постгуманізм і антропологія
- колекція як спосіб пізнання інших культур і представлення власної
- колекція як форма організації культурного досвіду в античну епоху
- романтична колекція: збирання цілого з частин
- модерна колекція: збирання уламків втраченого цілого
- постмодерна колекція: процес як самоціль
- Йоганн Вольфганг Гете: колекціонер як культурна постать і “його ближні”
- Вальтер Беньямін: визвольна сила колекціонування, або від вартості до цінності
- Жан Бодріяр: колекція як збирання самого себе
- Кшиштоф Пом’ян: колекціонування як культурна практика
- Сьюзен Стюарт, Сьюзен Пірс, Пауль ван дер Грійп: колекціонування як пристрасть, праця і творчість
- архів як різновид колекції і потенційний дискурс
- *digital humanities*: створення, обробка і використання цифрових колекцій

Обов’язкова література:

1. Галета, Олена. Концептуалізація колекції : культурні умови й міждисциплінарний контекст; Колекціонер серед культурних постатей модернізму : за Вальтером Беньяміном і Сьюзен Зонтаг // Галета, Олена. Від антології до онтології : антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця XIX – початку XXI століття. – Київ : Смолоскип, 2015. – С. 59-96.

Додаткова література:

2. Clifford, James. The Predicament of Culture : Twentieth-Century Ethnography, Literature, and Art / James Clifford. – Cambridge, MA; London, UK : Harvard University Press, 1988. – 381 p.

3. Baudrillard, Jean. The System of Objects / Jean Baudrillard. – London-New York : Verso, 1996. – 205 p.

4. Muensterberger, Werner. *Collecting : an Unruly Passion* / Werner Muensterberger. – Princeton, New Jersey : Princeton University Press, 1994. – 296 p.
5. Stewart, Susan. *On Longing : Narratives of the Miniature, the Gigantic, the Souvenir, the Collection* / Susan Stewart. – Baltimore : The Johns Hopkins UP, 1984. – 213 p.
6. Pearce, Susan M. *On Collecting : an Investigation into Collecting in the European Tradition* / Susan M. Pearce. – London and New York : Routledge, 1995. – 440 p.
7. Grijp, Paul van der. *Passion and Profit : toward an Anthropology of Collecting* / Paul van der Grijp. – Münster; Berlin; Hamburg; London; Wien : Lit, 2006. – 325 p.
8. *Collecting across Culture : Material Exchange in the Early Modern Atlantic World* / ed. by Daniela Bleichamar and Peter C. Mancall. – Philadelphia : University of Pennsylvania Press, 2011. – 392 p.
9. *The Cultures of Collecting* / ed. by John Elsner, Roger Cardinal. – London : Reaktion Books, 1994. – 312 p.
10. Pomian, Kszysztof. *Zbieracze i osobliwości : Paryż – Wenecja, XVI–XVIII wiek* / Kszysztof Pomian. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1996. – 426 s.
11. Frydryczak, Beata. *Świat jako kolekcja : próba analizy estetycznej natury nowoczesności* / Beata Frydryczak. – Poznań : Wydawnictwo Fundacji Humaniora, 2002. – 255 s.
12. Tańczuk, Renata. *Ars colligendi : kolekcjonowanie jako forma aktywności kulturalnej* / Renata Tańczuk. – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2011. – 310 s.
13. Беньямін, Вальтер. *Вибране* / Вальтер Беньямін. – Львів : Літопис, 2002. – 214 с.

Тема 3. Міф і ритуал як основа культурної традиції (2 год).

Питання для обговорення:

- міф і міфологічна / міфологізована свідомість
- міфологічна картина світу і міфологічний текст
- міф традиційний і сучасний, особливості політичних та ідеологічних міфів
- міф як семіотична система: від хаосу до космосу
- міф як інтелектуальна схема, що має дієву і ціннісну природу
- міфологічний часопростір і герой міфу
- трактування міфу у концепціях Карла Густава Юнга та Нортропа Фрая
- структуралістський аналіз міфу: бінарні опозиції і принцип партитури
- постструктуралістський аналіз міфу: денотативне й конотативне значення, коди повідомлення
- загальнокультурний міф – літературний міф – авторський міф
- знаковість і символічність ритуальної дії
- ритуал як спосіб синхронізації часу спільноти
- Арнольд ван Геннеп: ритуали переходу
- Рене Жирар: ритуали жертвопринесення
- ритуал і гра як механізми культури

Обов'язкова література:

1. Леві-Стросс, Клод. *Наука конкретного* / Клод Леві-Стросс // Леві-Стросс, Клод. *Первісне мислення*. – Київ : Український центр духовної культури, 2000. – С. 15-43.
2. Маєрчик, Марія. *Ритуал і тіло : Структурно-семантичний аналіз обрядів родинного циклу* / Марія Маєрчик. – Київ : Критика, 2011. – С. 37-50.

Додаткова література:

3. Поліщук, Ярослав. Феномен міфу в антропології ХХ століття / Ярослав Поліщук // Поліщук, Ярослав. Міфологічний горизонт українського модернізму. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2002. – С. 29-73.
4. Маєрчик, Марія. Ритуал і тіло : Структурно-семантичний аналіз обрядів родинного циклу / Марія Маєрчик. – Київ : Критика, 2011. – С. 37-50.
5. Леві-Строс, Клод. Структурна антропологія / Клод Леві-Строс. – Київ : Основи, 1997. – 387 с.
6. Юнг, Карл Густав. Архетипи і колективне несвідоме / Карл Густав Юнг. — Львів : Астролябія, 2012. – 588 с
7. Кемпбел, Джозеф. Герой із тисячею облич / Джозеф Кемпбел. – Київ : Видавничий дім “Альтернативи”, 1999. – 392 с.

Практичне заняття № 3. Міф у культурі і міф культури: “Тіні забутих предків” Михайла Коцюбинського і Сергія Параджанова (2 год).*Питання для обговорення:*

- повість Михайла Коцюбинського і фільм Сергія Параджанова: міф як розповідь, ритуал як дія
- міфологічне у “Тінях забутих предків”: матеріал, поетика, світогляд
- ритуалізовані й неритуалізовані дії у “Тінях забутих предків”
- хто саме виступає носієм міфологічної свідомості у творі?
- прояви автентичної культури у повісті; засоби автентизації
- авторський голос і авторський погляд: чи можна вважати автора носієм автентичного світогляду?
- Інший у художньому тексті Коцюбинського і Параджанова та реакція на нього

Обов'язкова література:

1. Коцюбинський, Михайло. Тіні забутих предків. – Режим доступу : <http://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=1058>
2. Параджанов, Сергій. Тіні забутих предків. – Режим доступу : https://www.youtube.com/watch?time_continue=2&v=aOpWuaITOm0

Додаткова література:

3. Брюховецька, Ольга. “Не-ідентичне-з-собою” : децентрація суб’єкта у фільмі “Тіні забутих предків” / Ольга Брюховецька // Наукові записки УКУ. – 2015. – Ч. 6 : Журналістика. Медіакомунікації, вип. 1. – С. 58-73.
4. Брюховецька, Ольга. Поетичний матеріалізм. “Тіні забутих предків” / Ольга Брюховецька // Кіно-театр. – Київ : Видавництво НаУКМА, 2013. – № 6. – Режим доступу : http://www.ktm.ukma.edu.ua/show_content.php?id=1561
5. Пашенко, Анастасія. Українське поетичне кіно як зразок національного кінематографа / Анастасія Пашенко // Кіно-театр. – Київ : Видавництво НаУКМА, 2012. – № 2. – Режим доступу : http://web.archive.org/web/20190120055531/http://www.ktm.ukma.edu.ua/show_content.php?id=1337

6. Худицький, Василь. “Тіні забутих предків”: півстоліття потому // Дзеркало тижня. – 11 квітня 2014 року. – Режим доступу : <https://dt.ua/CULTURE/tini-zabutih-predkiv-pivstolittya-po-tomu-na-guculschini-zgaduyut-paradzhanova-i-namagayutsya-zberegiti-davni-tradiciji-.html>

7. Стех, Марко Роберт. Легенди “Тіней забутих предків” / Марко Роберт Стех // Стех, Марко Роберт. Очима культури. – № 42. – Режим доступу : <http://kharkiv-nspu.org.ua/archives/4853>

8. Гобсбаум, Ерик. Вступ : винаходження традиції / Ерик Гобсбаум // Винайдення традиції / за ред. Ерика Гобсбаума та Теренса Рейнджера. – Київ : Ніка-Центр, 2005. – С. 12-28.

9. Фрай, Нортроп. Великий код : Біблія і література / Нортроп Фрай. – Львів : Літопис, 2010. – 362 с.

Тема 4. Постколоніалізм чи постзалежність? (2 год).

Питання для обговорення:

- концепція знання Мішеля Фуко як передумова постколоніального дискурсу
- Едвард Саїд: орієнталізм як знакова система і стосунки домінування
- “Гнані та голодні” Франца Фанона
- “В інших світах” Гаятрі Чакраворті Співак
- “Імперія пише у відповідь” Біла Екшфорта
- Гомі Бгабга: концепція націєрозповідності
- Едвард Саїд, Ева Томпсон: культура як знаряддя (де)колонізації
- етноцентризм сучасної культурної / політичної географії
- стратегії колонізації: екзотизація й демонізація Іншого як колоніальна стратегія
- постколоніальний перехід за Пітером Баррі: *adopt – adapt – adept*
- внутрішня колонізація: дискусія Александра Еткінда й Тамари Гундорової
- Центрально-Східна Європа: постколоніалізм чи постзалежність?

Обов’язкова література:

1. Баррі, Пітер. Постколоніалізм / Пітер Баррі // Баррі, Пітер. Вступ до теорії : літературознавство і культурологія. – Київ: Смолоскип, 2008. – С. 228-241.

2. Гундорова, Тамара. “Внутрішня колонізація” – повторна колонізація / Тамара Гундорова // Гундорова, Тамара. Транзитна культура : симптоми постколоніальної травми. – Київ : Грані-Т, 2013. – С. 25-47.

Додаткова література:

3. Саїд, Едвард. Орієнталізм / Едвард Саїд. – Київ : Основи, 2001. – 511 с.

4. Саїд, Едвард. Культура й імперіалізм / Едвард Саїд. – Київ : Критика, 2007. – 608 с.

5. Співак, Гаятрі Чакраворті. В інших світах : Есеї з питань культурної політики / Гаятрі Чакраворті Співак. – Київ : Вид. дім “Всесвіт”, 2006. – 480 с.

6. Павлишин, Марко. Козаки в Ямайці : постколоніальні риси в сучасній українській культурі / Марко Павлишин // Канон та іконостас : літ.-крит. статті. – Київ : Час. – 1997. – С. 223-236.

7. Павлишин, Марко. Постколоніальна критика і теорія // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької. – Львів : Літопис, 1996. – С. 531-535.

8. Томпсон, Ева. Трубадури імперії : Російська література і колоніалізм / Ева М. Томпсон. – Київ : Основи, 2006. – 368 с.
9. Юрчук, Олена. У тіні імперії. Українська література у світлі постколоніальної теорії / Олена Юрчук. – Київ : Академія, 2013. – 224 с.
10. Ashcroft, Bill; Griffiths, Gareth; Tiffin, Helen. The Empire Writes Back : Theory and Practice in Post-Colonial Literatures / Bill Ashcroft, Gareth Griffiths, Helen Tiffin. – L. & N.Y. : Routledge, 2010. – 283 p.
11. Nation and Narration / ed. by Homi K. Bhabha. – London ; New York : Routledge, 1990. – 352 p.
12. Fanon, Frantz. Black Skin, White Masks / Frantz Fanon. – New York : Grove Press, 1967. – 232 p.
13. A Concise Companion to Postcolonial Literature / ed. by Shirley Chew and David Richards. – Malden, MA : Wiley-Blackwell, 2014. – 256 p.
14. Kultura po przejściach, osoby z przeszłością: polski dyskurs postzależnościowy – konteksty i perspektywy badawcze / pod red. Ryszarda Nycza. – Kraków : Universitas, 2011. – 457 s.
15. Historie, społeczeństwa, przestrzenie dialogu : Studia postzależnościowe w perspektywie porównawczej / pod red. Hanny Gosk i Doroty Kołodziejczyk. – Kraków : Universitas, 2014. – 518 s.

Практичне заняття № 4. Голос “другої статі” з “другого світу”: тревелоги Софії Яблонської (2 год).

Питання для обговорення:

- біографія Софії Яблонської в історичному та культурному контексті
- мандрівка як шлях до Іншого, або людина модерна як *homo viator*
- зустріч з етнографічним Іншим і виклики колоніалізму
- сам(а) як інший(а): чи є у тексту стаття?
- *auto-bio-grapho*: пережити, зрозуміти, розповісти
- від афективності до дискурсивності: межові досвіди й мовні обмеження
- взаємодія вербального й візуального наративу
- нарис як поєднання антропологічної й автобіографічної розповіді
- тревелоги Софії Яблонської як приклад літературної і світоглядної трансгресії

Обов'язкова література:

1. Яблонська, Софія. З країни рижу та опію / Софія Яблонська // Яблонська, Софія. Чар Марока. З країни рижу та опію. Далекі обрії / уп. Василь Габор. – Львів : Піраміда, 2015. – С. – 75-179.

Додаткова література:

2. Яблонська, Софія. Листи з Парижа. Листи з Китаю / уп. Василь Габор. – Львів : Піраміда, 2018. – 368 с.
3. Теура: Софія Яблонська / без уп. – Київ : Родовід, 2018. – 232 с.
4. Bird, Dúnlaith. Travelling in Different Skins : Gender Identity in Women's Oriental Travelogues, 1850-1950 / Dúnlaith Bird. – Oxford : Oxford University Press, 2012. – 286 p.
5. Boruszkowska, Iwona. Auto/foto/bio/grafie. Sofji Jabłonskiej praktykowanie nowoczesności / Iwona Boruszkowska // Wspólnota wyobrażona : Pisarki Europy Środkowej wobec problemów

literackich, społecznych i politycznych lat 1914-1945 / ed. by Grażyna Borkowska, Iwona Boruszkowska, Katarzyna Nadana-Sokołowska. – Warszawa : IBL, 2018. – S. 375-392.

6. Deeken, Annette; Bösel, Monika. “An den süßen Wassern Asiens” : Frauen Reisen in den Orient / Annette Deeken, Monika Bösel. – Frankfurt - New York : Campus Verlag, 1996. 299 S.

7. Dimitrova-Moeck, Svoboda. Women Travel Abroad 1925-1932 / Svoboda Dimitrova-Moeck. – Berlin : Weidler Buchverlag, 2009. – 283 p.

8. Haleta, Ołena. Historia literatury jako praktyka ponownego czytania / Ołena Haleta // Wspólnota wyobrażona : Pisarki Europy Środkowej wobec problemów literackich, społecznych i politycznych lat 1914-1945 / ed. by Grażyna Borkowska, Iwona Boruszkowska, Katarzyna Nadana-Sokołowska. – Warszawa : Instytut Badań Literackich PAN, 2017. – S. 501-509.

9. Korte, Barbara. Der Englische Reisebericht : von der Pilgerfahrt bis zur Postmoderne / Barbara Korte. – Darmstadt : Wiss. Buchges., 1998. – 236 S.

Krauze, Justyna Magdalena. Frauen auf Reisen : Kulturgeschichtliche Beiträge zu ausgewählten Reiseberichten von Frauen aus der Zeit 1842-1940 / Justyna Magdalena Krauze. – Hamburg : Verlag Dr. Kovač, 2002. – 210 S.

3

Змістовий модуль 2. Антропологічна перспектива літературознавчої інтерпретації (16 год)

Тема 5. Антропология часу: вік як світ (2 год).

Питання для обговорення:

- час як невідшкодовний ресурс: лінійність, неперервність, односпрямованість
- мова опису: антропоморфність, об'єктність, швидкість
- кількісний і якісний час, об'єктивний і суб'єктивний час
- “спільний час” як передумова спільноти
- час сакральний і буденний, приватний і публічний
- практики поводження з часом: реальна, віртуальна і художня дійсність
- уявлення про час в античній, середньовічній та новочасній культурі
- історія і пам'ять як стосунки з часом; підходи Моріса Альббакса, Яна і Аляйди Ассман, П'єра Нора, Поля Рікера
- (пост)модерн як епоха пришвидшення: ідеї Поля Вірлію, Стівена Бертмана, Томаса Еріксена, Зигмунта Баумана
- хронотоп літературного твору

Обов'язкова література:

1. Гаєр, Карл-Фрідріх; Гьотц, Ганс-Вернер; Дінцельбахер, Петер. Час. Історія / Карл-Фрідріх Гаєр, Ганс-Вернер Гьотц, Петер Дінцельбахер // Історія європейської ментальності / за ред. Петера Дінцельбахера. – Львів : Літопис, 2004. – С. 685-717.

2. Ассман, Аляйда. Вступ. Пам'ять “ars” і “vis”. Секуляризація пам'яті – memoria, fama, історія. Функціональна пам'ять і накопичувальна пам'ять – два модули спогаду / Аляйда Ассман // Ассман, Аляйда. Простори спогаду : форми та трансформації культурної пам'яті. – Київ : Ніка-Центр, 2012. – С. 20-68, 141-157.

Додаткова література:

3. Ле Гофф, Жак. Простір і час / Жак Ле Гофф // Ле Гофф, Жак. Середньовічна уява. – Львів : Літопис, 2007. – С. 67-118.
4. Ассман, Аляйда. Простори спогаду : форми та трансформації культурної пам'яті / Аляйда Ассман. – Київ : Ніка-центр, 2012. – 440 с.
5. Hirsch, Marianne. The Generation of Postmemory / Marianne Hirsch // Poetics Today. – 2008. – № 1. – Режим доступу : <http://www.columbia.edu/~mh2349/papers/generation.pdf>
6. Halbwachs, Maurice. The Collective Memory / Maurice Halbwachs. – New York : Harper & Row Colophon Books, 1980. – 182 p.
7. Cultural Memory and Multiple Identities / ed. by Rüdiger Kunow and Wilfried Raussert. – Berlin : Lit, 2008. – 200 p.
8. A Companion to Cultural Memory Studies / ed. by Astrid Erll, Ansgar Nünning. – Berlin; New York : De Gruyter, 2010.
9. Czas w kulturze / wybór Andrzej Zajęczkowski. – Warszawa : PIW, 1988. – 406 s.
10. de, Mircea. Czas święty i mity / Mircea Eliade // Antropologia kultury : Zagadnienia i wybór tekstów / oprac. Grzegorz Godlewski, Leszek Kolankiewicz, Andrzej Mencwel, Mirosław Ręczak. – Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2004. Część 1. – S. 89-97.

Практичне заняття № 5. Від дитини до дитвака: образ поета у творах Богдана Ігоря Антонича (2 год).

Питання для обговорення:

- Ісидор Севільський: етапи людського життя
- новочасне зацікавлення дитинством: Просвітництво, психоаналіз, культурна антропологія
- Маргарет Мід: класифікація культур на основі міжпоколінневих стосунків
- Ллойд Демос та ідея психоісторії
- крос-культурне дослідження дитинства: Пітер Мердок і Дуглас Вайт
- історична антропологія про “народження дитинства”: Філіп Ар'єс
- постструктуралістська критика модерного уявлення про дитинство: Ролан Барт
- Ніл Постман про “зникнення дитинства”
- дитина як культурна постать у літературі періоду модернізму
- від дитина до дитвака: еволюція образу у поезії Богдана Ігоря Антонича

Обов'язкова література:

1. Антонич, Богдан Ігор; Рибчинський, Олег. Чаргород / уп. Наталя Бабалик, Олена Галета, Євген Гулевич, Зоряна Рибчинська. – Львів : Центр гуманітарних досліджень, Видавництво Старого Лева, 2013. – 112 с.

Додаткова література:

2. Антонич, Богдан Ігор. Зібрані твори / Богдан Ігор Антонич. – Нью-Йорк – Вінніпег : Слово, 1967. – 400 с.
3. Антонич, Богдан Ігор. Повне зібрання творів / Богдан Ігор Антонич. – Львів : Літопис, 2008. – 968 с.
4. Антонич, Богдан Ігор. Вибрані твори / Богдан Ігор Антонич. – Київ : Смолоскип, 2012. – 872 с.
5. Стефановська, Лідія. Антонич. Антиномії / Лідія Стефановська. – Київ : Критика, 2006. – 312 с.

6. Ільницький, Данило. Антонич від А до Я / Данило Ільницький. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2018. – 80 с.

7. Штальманн, Інесс; Арнольд, Клаус; Бастль, Беатрікс. Вік / Інесс Штальманн, Клаус Арнольд, Беатрікс Бастль // Історія європейської ментальності / за ред. Петера Дінцельбахера. – Львів : Літопис, 2004. – С. 249-272.

8. Postman, Neil. The Disappearance of Childhood / Neil Postman – New York : Vintage Books, 1994. – 177 p.

Тема 6. Антропологія простору: місця пам'яті (2 год).

Питання для обговорення:

- людина як “мірило речей” і точка просторового відліку
- простір об'єктивний (фізичний) і суб'єктивно пережитий
- простір абстрактний (абсолютний) і конкретний (життєвий)
- соціальний простір та простір як витвір уяви
- античне, середньовічне й новочасне уявлення про простір
- “епістемологічний міф” картографування
- ландшафт як культурний виріб
- місце (Марсель Мосс) й не-місце (Марк Оже)
- П'єр Нора і концепція “місць пам'яті”
- людина модерна у стосунку до часу і простору: мандрівець, вигнанець, блукалець

Обов'язкова література:

1. Ольсгаузен, Екарт; Дінцельбахер, Петер; Штромаєр, Гергард. Простір. Територія / Екарт Ольсгаузен, Петер Дінцельбахер, Гергард Штромаєр // Історія європейської ментальності / за ред. Петера Дінцельбахера. – Львів : Літопис, 2004. – С. 643-684.

Додаткова література:

2. Ле Гофф, Жак. Простір і час / Жак Ле Гофф // Ле Гофф, Жак. Середньовічна уява. – Львів : Літопис, 2007. – С. 67-118.

3. Нора, П'єр. Теперішнє, нація, пам'ять / П'єр Нора. – Київ : Кліо, 2014. – 272 с.

4. Поліщук, Ярослав. Гібридна топографія : місця й не-місця в сучасній українській літературі / Ярослав Поліщук. – Чернівці : Видавництво – XXI, 2018. – 272 с.

5. Бланшо, Моріс. Простір літератури / Моріс Бланшо. – Львів : Кальварія, 2007. – 272 с.

6. Augé, Marc. Non-Places : Introduction to an Anthropology of Supermodernity. – London-New York : Verso, 1995. – 122 p.

7. Tuan, Yi-Fu. Space and Place : Humanistic Perspective / Yi-Fu Tuan // Progress in Geography. – 1974. – # 6. – P. 211-252.

8. Bachelard, Gaston. The Poetics of Space / Gaston Bachelard. – Boston : Deacon Press, 1994. – 241 p.

9. Literatures of Memory : History, Time and Space in Postwar Writing / ed. by Peter Middleton, Tim Woods. – Manchester ; New York : Manchester University Press, 2000. – 323 p.

10. Robinson, Mike; Andersen, Hans Christian. Literature and the Creation of Touristic Spaces // Literature and Tourism : Reading and Writing Tourism Texts / ed. by Mike Robinson, Hans Christian Andersen. – London ; New York : Continuum, 2002. – P. 1-38.

Thinking Space / ed. by Mike Crang, Nigel Thrift. – London ; New York : Routledge, 2003. – 400 p.

Практичне заняття № 6. Львівський текст, або місто як простір літератури (2 год).

Питання для обговорення:

- місто як об'єднання і роз'єднання людей
- страх перед хаосом: місто як система
- між храмом і крамом: профанне і священне у структурі міста
- місто і провінція: способи взаємодії
- “міський етнос” як нова ідентичність; міська людина як споживач і організатор
- меморіальна складова: місто як пам'ять світової культури
- міф міста: спогад про минуле і проект на майбутнє
- особливості розвитку: “революція – хвороба міст”
- “міський текст” і “романність” міста; постфольклор як “третя культура”
- місто як просторова синекдоха: регіонотворча функція міста
- “міський порядок” світової культури
- місто – мегаполіс – постполіс
- multipliCITY: місто у цифрі
- місто і місце: особливості топографії і форми причетності
- місто як простір ностальгії: текстотворчі механізми модерної культури

Обов'язкова література:

1. Вітлін, Юзеф. Мій Львів / Юзеф Вітлін // Була собі Галичина... / упор. Алла Паславська, Юрко Прохасько, Тобіас Фогель. – Львів : ВНТЛ-Класика, 2012. – С. 85-95.
2. Нижанківський, Богдан. Я вернувся до мого міста / Богдан Нижанківський // “Дванадцятка” : наймолодша львівська літературна богема 30-х років ХХ століття : антологія урбаністичної прози / упор. Василь Габор. – Львів : Піраміда, 2006. – С. 128-151.
3. Гатчеон, Лінда. Іронія, ностальгія і постмодерн / Лінда Гатчеон // Іронія : збірник статей / упор. Олена Галета, Євген Гулевич, Зоряна Рибчинська. – Львів : Літопис; Київ : Смолоскип, 2006. – С. 169-186.

Додаткова література:

4. Котинська, Катажина. Львів : перечитування міста / Катажина Котинська. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2017. – 240 с.
5. Leopolis multiplex / упор. Ігор Балинський, Богдана Матіяш. – Київ : Грані-Т, 2008. – 480 с.
6. Brooker, Peter. Modernity and Metropolis : Writing, Film and Urban Formation / Peter Brooker. – New York : Palgrave, 2002. – 230 p.
7. Imagining Cities : Scripts, Signs, Memories / ed. by Sallie Westwood and John Williams. – London - New York : Routledge, 1997. – 289 p.
8. Gilloch, Graeme. Myth and Metropolis : Walter Benjamin and the City / Graeme Gilloch. – Cambridge : Polity Press, 1996. – 277 p.
9. Highmore, Ben. Cityscapes : Cultural Readings in the Material and Symbolic City / Ben Highmore. – New York : Palgrave Macmillan, 2005. – 178 p.
10. Miasto w sztuce – sztuka miasta / red. Ewa Rewers. – Kraków : Universitas, 2010. – 708 s.

11. Pisanie miasta, czytanie miasta / pod. red. Anny Zeidler-Janiszewskiej. – Poznań : Wydawnictwo Fundacji Humaniora, 1997. – 252 s.

12. Rewers, Ewa. Post-polis : wstęp do filozofii ponowoczesnego miasta / Ewa Rewers. – Kraków : Universitas, 2005. – 392 s.

Тема 7. Антропология тіла, або corpus літератури (2 год).

Питання для обговорення:

- тіло як перше і найприродніше знаряддя людини
- види технік, пов'язаних з “біологічним порядком”
- Марсель Мосс: “техніки тіла”
- Норберт Еліас: фігурація як взаємодія людей у рамках культури
- Умберто Еко: “архетипів немає, є лише тіло”
- І-Фу Туан: тілесна зумовленість сприйняття
- тілесність культури: homo somatis
- тілесність і сексуальність; сценарії кохання
- краса і дужість, хвороба і здоров'я
- Мішель Фуко: антропологізація філософії
- тіло як межа Я і не-Я
- тіло у практиках повсякдення
- тілесне як універсальне, визначальне й унікальне
- способи вербалізації тілесного досвіду в літературі

Обов'язкова література:

1. Незнайома : Антологія української “жіночої” прози та есеїстики другої пол. ХХ – поч. ХХІ століття / упор. Василь Ґабор. – Львів : Літературна агенція “Піраміда”, 2005. – 600 с.

2. Галета, Олена. Незнайоме тіло сучасної української прози : жіноча література від Василя Ґабора // Галета, Олена. Від антології до онтології : антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця ХІХ – початку ХХІ століття. – Київ : Смолоскип, 2015. – С. 395-428.

Додаткова література:

3. Бьоме, Крістіан; Дінцельбахер, Петер і Шпрандель, Рольф; Ван'я, Крістіна. Тіло і душа / Крістіан Бьоме, Петер Дінцельбахер і Рольф Шпрандель, Крістіна Ван'я // Історія європейської ментальності / за ред. Петера Дінцельбахера. – Львів : Літопис, 2004. – С. 195-226.

4. Ле Гофф, Жак. Тіло / Жак Ле Гофф // Ле Гофф, Жак. Середньовічна уява. – Львів : Літопис, 2007. – С. 119-140.

5. The Female Body : Figures, Styles, Speculation / ed. by Laurence Goldstein. – Ann Arbor : The University of Michigan Press, 1991. – 318 p.

6. Irigaray, Luce. To Be Two / Luce Irigaray. – New York : Routledge, 2001. – 128 p.

7. Mauss, Marcel. Sposoby posługiwania się ciałem / Marcel Mauss // Antropologia kultury : zagadnienia i wybór tekstów / red. Andrzej Mencwel. – Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2001. – S. 156-165.

8. Kępiński, Antoni. Twarz, ręka / Antoni Kępiński // Antropologia kultury : Zagadnienia i wybór tekstów / red. Andrzej Mencwel. – Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2001. – S. 166-175.

9. Tuan, Yi-Fu. Ciało, relacje międzyludzkie i wartości przestrzenne / Yi-Fu Tuan // Antropologia kultury : Zagadnienia i wybór tekstów / red. Andrzej Mencwel. – Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2001. – S. 129-137.

10. Antropologia ciała : zagadnienia i wybór tekstów / red. Małgorzata Szpakowska. – Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2008. – 312 s.

11. Nancy, Jean-Luc. Corpus / Jean-Luc Nancy. – Gdańsk : Słowo / obraz / terytoria, 2002. – 116 s.

Практичне заняття №7. Антропология смерті: “життя після смерті” у драмах Лесі Українки (2 год).

Питання для обговорення:

- драматургія Лесі Українки: жанрові та стильові особливості
- “На полі крові”: драма-умовчання й неунікна розв’язка
- модель античної драми: від агону до агонії
- романтична смерть, або поетика афекту
- смерть як явище культури, або проекція колективних уявлень
- від драми ситуацій – до драми характерів
- спосіб викладу: від міфологічного до гносеологічного
- самогубство як антитеза самопожертви
- Юда як антигерой: людина з половиною обличчя
- місце і роль читача у різних редакціях твору

Обов’язкова література:

1. Українка, Леся. На полі крові / Леся Українка // Українка, Леся. Зібрання творів у 12-ти томах. – Київ : Наукова думка, 1976. – Т. 5. – С. 135-157 (примітки с. 311-320).

Додаткова література:

2. Леся Українка: драми та інтерпретації / упор. Віра Агеєва. – Київ : Книга, 2011. – 912 с.

3. Драй-Хмара, Михайло. Леся Українка: Життя й творчість / Михайло Драй-Хмара // Драй-Хмара, Михайло. Літературно-наукова спадщина. – Київ : Наукова думка, 2002. – С. 35-151.

4. Козій, Дмитро. Проблема трагічної провини у драматичних творах Лесі Українки / Дмитро Козій // Козій, Дмитро. Глибинний етос : Нариси з літератури і філософії. – Торонто – Нью-Йорк – Париж – Сідней : Видання курсів Українознавства ім. Юрія Липи в Торонті, 1984. – С. 139-155.

5. Мірошніченко, Лариса. Над рукописами Лесі Українки : Нариси з психології творчості та текстології / Лариса Мірошніченко. – Київ : НАНУ, Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка, 2001. – 264 с.

6. Шерех, Юрій. Театр Лесі Українки чи Леся Українка в театрі? / Юрій Шерех // Шерех, Юрій. Пороги і запоріжжя : Література. Мистецтво. Ідеології. – Харків : Фоліо, 1998. – Т. 1. – С. 379-389.

7. Галета, Олена. “На полі крові” : драма умовчання / Олена Галета // Волинь філологічна : текст і контекст. Збірник наукових праць. – Вип. 22 : Універсум Лесі Українки. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. – С. 25-37.

8. Hassan, Ihab. The Dismemberment of Orpheus : Toward a Postmodern Literature / Ihab Hassan. – Milwaukee : The University of Wisconsin Press, 1982. – 272 p.

Тема 8. Антропология слова: говорити – писати – читати – мовчати – і говорити знову (2 год).

Питання для обговорення:

- Александр фон Гумбольдт, Олександр Потебня, Едвард Сепір і Бенджамін Ворф: мова як символічний ключ до мислення і поведінки
- Гайден Вайт: тропология, або історична оповідь як структуроване висловлювання
- Поль Рікер: метафора як спосіб перетворення незнаного на зрозуміле
- Джордж Лакофф і Марк Джонсон: когнітивна лінгвістика і концептуальні метафори
- Франклін Рудольф Анкерсміт: метафора як засіб антропологізації світу
- Альберто Мангуель, Роже Шартьє: читання як передумова культури
- Люсьєн Февр і Анрі-Жан Мартен: книжка як матеріальна форма культури
- Маршалл Мак-Люен і Свен Біркертс: становлення людини друкованої книги і доля читання в електронну епоху
- Волтер Онг: усне й писемне в культурі; вторинна оральність
- “нова неписьменність” і практики нечитання у цифрову епоху

Обов'язкова література:

1. Lakoff, George; Johnson, Mark. Metaphors We Live By / George Lakoff, Mark Johnson. – Chicago : University of Chicago Press, 1980. – 242 p.

Додаткова література:

2. White, Hayden. Metahistory : the Historical Imagination in Nineteen-Century Europe / Hayden White. – Baltimore : The Johns Hopkins UP, 1973. – 448 p.

3. Ankersmit, Franklin Rudolf. History and Tropology : the Rise and Fall of Metaphor / Franklin Rudolf Ankersmit. – Berkeley : University of California Press, 1994. – 244 p.

4. Ricoeur, Paul. The Rule of Metaphor : the Creation of Meaning in Language / Paul Ricoeur. – London-New York : Routledge, 2007. – 454 p.

5. Ong, Walter. Oralność i piśmienność : słowo poddane technologii / Walter Ong. – Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2011. – 301 s.

6. Owczarek, Bogdan. Od poetyki do antropologii opowiadania / Bogdan Owczarek // Praktyki opowiadania / red. Bogdan Owczarek, Zofia Mitosek, Wincenty Grajewski. – Kraków : Universitas, 2001. – S. 11-21.

7. Antropologia słowa : zagadnienia i wybór tekstów / oprac. Grzegorz Godlewski, Andrzej Mencwell, Roch Sulima. – Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2003. – 670 s.

8. Antropologia twórczości słownej : zagadnienia i wybór tekstów / oprac. Katarzyna Nagmajer-Kwiatek, Agnieszka Karpowicz, Justyna Kowalska-Leder, wstęp i red. Agnieszka Karpowicz. – Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2012. – 702 s.

9. Godlewski, Grzegorz. Słowo – pismo – sztuka słowa / Grzegorz Godlewski. – Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2008. – 440 s.

10. Birkerts, Sven. *Readings / Sven Birkerts*. – Saint Paul, Minn. : Graywolf Press, 1999. – 263 p.
11. Birkerts, Sven. *The Gutenberg Elegies : The Fate of Reading in an Electronic Age / Sven Birkerts*. – Boston, MA : Faber and Faber, 1994. – 231 p.
12. Febvre, Lucien; Martin, Henri-Jean. *The Coming of the Book : The Impact of Printing, 1450-1800 / Lucien Febvre, Henri-Jean Martin*. – London : Verso, 1976. – 378 p.
13. Мак-Люен, Маршалл. *Галактика Гутенберга : становлення людини друкованої книги / Маршалл Мак-Люен*. – Київ : Ніка-Центр, 2001. – 464 с.
14. *Україна Модерна : Історія та культура читання*. – 2015, № 22. (Форум “Читання в Україні: престиж, культура, інфраструктура”)

Практичне заняття № 8. Вибухові слова: література Майдану і досвід війни (2 год).

Питання для обговорення:

- література та/як антропологія: неувяна реальність
- література та/як метонімія: суміжність замість подібності
- література та/як мовчання: за межею людського, або невимовний досвід
- література та/як голос: (без)словесна істота
- література та/як тіло: присутність як свідчення
- література та/як літера: слова і речі
- література та/як антологія: фрагментоване висловлювання

Обов'язкова література (на вибір):

1. *Літопис самовидців : дев'ять місяців українського спротиву / автор проекту Оксана Забужко, упор. Тетяна Терен*. – Київ : Комора, 2014. – 312 с.
2. *Євромайдан : лірична хроніка / упор. Василь Карп'юк*. – Брустурів : Дискурсус, 2014. – 156 с.

Додаткова література:

2. *Євромайдан : хроніка в новелах / упор. Василь Карп'юк*. – Брустурів : Дискурсус, 2014. – 216 с.
3. *Євромайдан : хроніка відчуттів / упор. Василь Карп'юк*. – Брустурів : Дискурсус, 2014. – 151 с.
4. *Majdan! Ukraine, Europa / hrsg. von Claudia Dathe, Andreas Rostek*. – Berlin : edition.fotoTAPETA_Flugschrift, 2014. – 158 S.
5. *Wschód – Zachód : wiersze z Ukrainy i dla Ukrainy / wybór i przekł. Aneta Kamińska*. – Bydgoszcz : Pobocza Peryferii, Miejskie Centrum Kultury, 2014. – 120 s.
6. *Words for War : New Poems from Ukraine / ed. by Oksana Maksymchuk, Max Rosochinsky*. – Boston : Academic Studies Press, 2017. 242 p.
7. *Euromaidan : was in der Ukraine auf dem Spiel steht / hrsg. von Juri Andruchowytch*. – Berlin : Suhrkamp, 2014. – 207 S.
8. *Caruth, Cathy. Unclaimed Experience : Trauma, Narrative, and History*. – Baltimore and London : The Johns Hopkins University Press, 1996. – 168 p.
9. *Trauma : Explorations in Memory / ed. by Cathy Caruth*. – Baltimore-London : The John Hopkins UP, 1995. – 288 p.

10. LaCapra, Dominick. Writing History, Writing Trauma / Dominick LaCapra. – Baltimore : Johns Hopkins University Press, 2014. – 264 p.

11. Wajnryb, Ruth. The Silence : How Tragedy Shapes Talk / Ruth Wajnryb. – Crows Nest : Allen and Unwin, 2001. – 368 p.

Hynes, Samuel. On War and Writing / Samuel Hynes. – Chicago : The University of Chicago Press, 2018. – 224 p.

Модуль 2. Літературна герменевтика (32 год)

Змістовий модуль 1. Філософські основи літературної герменевтики (16 год)

Тема 1. Літературна герменевтика: дефініція, завдання, основні проблеми

Питання для обговорення:

- теоретичні, епістемологічні, методологічні основи літературної герменевтики;
- парадигми і точки перетину герменевтики, аналітичної філософії та літературної герменевтики в ХХ ст;
- завдання герменевтики за Ф. Шлейєрмахером;
- В. Дільтей про художню літературу, літературні архіви, уяву поета;
- категорія розуміння в літературній герменевтиці. Поняття часової й естетичної дистанції.
- поняття герменевтичного трикутника та герменевтичного кола;
- герменевтичні принципи інтерпретації художнього тексту.

Обов'язкова література:

1. Герменевтика і проблеми літературознавчої інтерпретації. Монографія / За редакцією Романа Гром'яка. – Тернопіль. 2006. 286 с.
<4D6963726F736F667420576F7264202D20C3E5F0ECE5EDE5E2F2E8EAE02DECEEEDEEE3F02E646F63>
(tnpu.edu.ua)
2. Дільтей В. Виникнення герменевтики // Пер. з нім. Я. Стратія, С. Кошарного / Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями. Хрестоматія. — К.: Ваклер, 1996. — С. 31-60. - <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/diltej.html>
3. Гайдеггер М. Дорогою до мови. – Л., 2007. - С. 135-184. - https://shron1.chtyvo.org.ua/Heidegger_Martin/Sutnist_movy.pdf
4. Гадамер Г.-Г. Істина і метод. Основи філософської герменевтики. – Т. 1. – К., 2000. – С. 13–48. - https://shron3.chtyvo.org.ua/Gadamer_Hans-Georg/Istyna_i_metod_t1.pdf
5. Гадамер Г.-Г. Мова і розуміння // Гадамер Г.-Г. Істина і метод. Герменевтика II / Пер. з нім. М. Кушніра. – Т. 2. – К., 2000. – С. 167–179. - https://shron3.chtyvo.org.ua/Gadamer_Hans-Georg/Mova_i_rozuminnia.pdf
6. Квіт С. Основи герменевтики. - К.: КМ Академія, 2003. – 191 с
7. Лановик З. Hermeneutica Sakra.—Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2006. — 587 с.
8. The Hermeneutics Reader: Texts of the German Tradition from the Enlightenment to the Present. Edited by Kurt Mueller-Vollmer. New York: Continuum, 1998. - P. 86-97, 149-176, 215-228, 261-274.

Додаткова література:

1. Wilhelm Dilthey. – <https://www.britannica.com/biography/Wilhelm-Dilthey>

2. Hermeneutics. The Stanford Encyclopedia of Philosophy. - <https://plato.stanford.edu/entries/hermeneutics/>
3. Інтерв'ю з Г.-Г. Гадамером – <http://www.ji-magazine.lviv.ua/inform/info-ukr/gadamer.htm>
4. Vlăduțescu S. Six Steps of Hermeneutical Process at H.-G. Gadamer - https://www.researchgate.net/publication/326375277_Six_Steps_of_Hermeneutical_Process_at_H-G_Gadamer
5. Мінаков М. Герменевтичний досвід і його роль в аналізі культури. - http://www.filosof.com.ua/Jornel/M_45/Minakov.htm

Практичне заняття №1. Герменевтичні принципи інтерпретації художнього тексту (2 год)

Питання для обговорення:

- поняття герменевтичного кола;
- поняття герменевтичного досвіду
- «естетичний», «історичний» і «мовний» аспекти розуміння;
- часова, історична, мовна і культурна дистанція;
- концепція проживання та переживання у герменевтиці;
-

Обов'язкова література

1. Дільтей В. Виникнення герменевтики // Пер. з нім. Я. Стратія, С. Кошарного / Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями. Хрестоматія. — К.: Ваклер, 1996. — С. 31-60. - <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/diltej.html> **Вільгельм**
2. Спроба герменевтичного прочитання “Тараса Бульби” М. Гоголя// Дільтей і філософія “духовно-наукового” знання. — Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. 2011. С. 204-224.

Додаткова література:

1. 10 базових речей про герменевтику
<https://www.youtube.com/watch?v=6wPTV5hyB0Y&feature=youtu.be>
2. Герменевтичний міні-словничок
<https://locusplace.org/filosofska-germenevtyka-slovnyk-polivoda>

Тема 2. Герменевтика мови Мартіна Гайдеггера

Питання для обговорення:

- онтологічна концепція мови як “дому буття” М. Гайдеггера;
- герменевтичний аспект мови у збірнику праць М. Гайдеггера “Дорогою до мови”;
- Гайдеггерівська онтологія літератури як життєвого світу автора та інтерпретатора;
- дійсність життєвого світу та мовна дійсність;
- М. Гайдеггер про роль поета та поезії
- концепція літератури-як-події.

Обов'язкова література:

1. Гайдеггер М. Дорогою до мови. – Л., Літопис. 2007.

2. Гайдеггер М. Навіщо поети?// Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.. – 2-е вид., доп. – Л., Літопис. 2002;
3. Гайдеггер М. Гельдерлін і сутність поезії// Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. – 2-е вид., доп. – Л., Літопис. 2002.

Додаткова література:

1. Возняк Т. Дім буття (деякі аспекти мови й мовлення) -- <http://www.ji.lviv.ua/n2texts/wozniak.htm>
2. Науково-просвітницька програма “Навіщо поет” -- Дім Франка—Музей Івана Франка у Львові – відеозаписи (за вибором студентів) <https://www.youtube.com/watch?v=Wv-WRqW4tUI>

Практичне заняття №2. Роль поета і поезії в герменевтичній концепції Мартіна Гайдеггера (2 год.)

Питання для обговорення:

- Мова як “дім буття” і як спосіб індивідуальної самосвідомості;
- Концепція поетизуючого мислення у герменевтиці М. Гайдеггера;
- Література-як-подія у життєвому світі людини;
- Роль поезії та поета в герменевтичній концепції М. Гайдеггера.

Обов'язкова література:

1. Гайдеггер М. Дорогою до мови. – Л., Літопис. 2007.
2. Гайдеггер М. Навіщо поети?// Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.. – 2-е вид., доп. – Л., Літопис. 2002;
3. Гайдеггер М. Гельдерлін і сутність поезії// Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. – 2-е вид., доп. – Л., Літопис. 2002.
4. Гайдеггер М. Буття в околі речей // Возняк Т. Тексти та переклади. — Х.: Фоліо, 1998. — С. 332—345

Додаткова література:

1. Возняк Т. Дім буття (деякі аспекти мови й мовлення) -- <http://www.ji.lviv.ua/n2texts/wozniak.htm>
2. Науково-просвітницька програма “Навіщо поет” -- Дім Франка—Музей Івана Франка у Львові – відеозаписи (за вибором студентів) <https://www.youtube.com/watch?v=Wv-WRqW4tUI>

Тема 3. Герменевтичні погляди Ганса-Георга Гадамера (2год.)

Питання для обговорення:

- Гадамерівська концепція “герменевтично вишколеної свідомості”, перед-розуміння, розуміння;
- Г.-Г. Гадамер про традиції та присутність історії в сучасності;
- історичність, вкоріненість інтерпретатора в історію;
- онтологічний аспект “горизонту розуміння” та “злиття горизонтів” автора й інтерпретатора;

- істина і метод у літературній герменевтиці Г.-Г. Гадамера;
- мова як носій розуміння та традиції.

Обов'язкова література:

1. Гадамер Г.-Г. Істина і метод. Основи філософської герменевтики. – Т. 1. – К., 2000. – С. 13–48.
2. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. - Київ: Юніверс, 2001. - 288 с.
3. Гадамер Г.-Г. Поезія і філософія// Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. Марії Зубрицької. – 2-е вид., доп. – Л., 2002.
4. Гадамер Г.-Г. Вірш і розмова. Есе. — Львів: Незалежний культурологічний журнал «І», 2002. — 188 с. https://chtyvo.org.ua/authors/Gadamer_Hans-Georg/Virsh_i_rozmova_zb

Додаткова література:

1. Інтерв'ю з Г.-Г. Гадамером – <http://www.ji-magazine.lviv.ua/inform/info-ukr/gadamer.htm>

Практичне заняття № 3. Герменевтика Г.-Г. Гадамера: проблеми мови та розуміння літературних текстів (2год.)

Питання для обговорення:

- Г.-Г. Гадамер про діалогічність розуміння;
- Г.-Г. Гадамер про мовний, історичний та естетичний аспект розуміння;
- вплив ідей Г.-Г. Гадамера на школу рецептивної естетики;
- різні рівні читання і сприймання поезії за Г.-Г. Гадамером;
- істина і метод у літературній герменевтиці Г.-Г. Гадамера;
- Гадамерова концепція актуальності прекрасного.

Обов'язкова література:

1. Гадамер Г.-Г. Поезія і філософія// Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. Марії Зубрицької. – 2-е вид., доп. – Л., 2002.
2. Гадамер Г.-Г. Вірш і розмова. Есе. — Львів: Незалежний культурологічний журнал «І», 2002. — 188 с. https://chtyvo.org.ua/authors/Gadamer_Hans-Georg/Virsh_i_rozmova_zb
3. Гадамер Г.-Г. Істина і метод. Основи філософської герменевтики. – Т. 1. – К., 2000. – С. 13–48.

Додаткова література:

1. Інтерв'ю з Г.-Г. Гадамером – <http://www.ji-magazine.lviv.ua/inform/info-ukr/gadamer.htm>

Тема 4. Перекладність/ неперекладність як герменевтична проблема (2год.)

Питання для обговорення:

- Категорії *Zeitgeist* і *Lebenswelt* у філософській та літературній герменевтиці (В. Дільтей, Е. Гуссерль, М. Гайдеггер, А. Шюц);
- Герменевтичний аналіз проблеми перекладності/неперекладності: М. Гайдеггер, Г.-Г. Гадамер, П. Рікер;
- герменевтична концепція перекладу як інтерпретації;
- “герменевтичний маршрут” перекладу Дж. Стайнера;
- завдання, роль і місія перекладача за П. Рікером.

Обов'язкова література:

1. Ricoeur, Paul. On Translation, trans. Eileen Brennan, with an introduction by Richard Kearney (London and New York: Routledge, 2004). - P. 3-39.
2. Budick, Sanford and Iser, Wolfgang. The Translatability of Cultures, 1996. California: Stanford University Press. - P. 25-36, 245-264, 294-304.
3. Steiner, George. After Babel: Aspects of Language and Translation, Oxford University Press, 1975. - Chapter 1, 5.
4. Беньямін В. Завдання перекладача/ Вальтер Беньямін. Вибране / Пер. з нім. Юрій Рибачук, Наталя Лозинська - Львів: «Літопис», 2002.

Практичне заняття №4. Перекладність/неперекладність як герменевтична проблема (2год.)

Питання для обговорення:

- аналіз перекладу фрагмента із оповідання Бруно Шульца "Серпень" із "Цинамонових крамниць" українською, англійською та російською мовами як ілюстрації герменевтичної проблеми перекладності/неперекладності;
- спроба герменевтичного аналізу перекладності/неперекладності іншими мовами слів, які закорінені в життєвий світ (*Lebenswelt*) автора чи персонажів та відображають гайдеггерівську категорію тут-буття (*Dasein*);
- зосередження уваги на біографії Бруно Шульца через призму багатокультурності його життєвого світу та гайдеггерівського терміну "перебування між" (*inbetweenness*);
- зосередження уваги на перекладацьких стратегіях неперекладних слів із сфери культури повсякдення (*tandeta i paluba*), а також на формах культурної та мовної гібридності.

Обов'язкова література:

1. Шульц Бруно. Серпень// Цинамонові крамниці та всі інші оповідання в перекладі Юрія Андруховича - <https://coollib.com/b/247950-tsinamonovi-kramnitsi-ta-vsi-inshi-opovidannya-v-perekladi-yuriya-andruhovicha>
2. George Gasyana, Tandeta (Trash): Bruno Schulz and the Micropolitics of Everyday Life. - <https://www.jstor.org/stable/10.5612/slavicreview.74.4.760>
3. Schonle, Andreas. "Cinnamon Shops" By Bruno Schulz: The Apology of "Tandeta" // The Polish Review, Vol. 36, No. 2 (1991), pp. 127-144. - <https://www.jstor.org/stable/25778556>
4. Paul Ricoeur, On Translation, trans. Eileen Brennan, with an introduction by Richard Kearney (London and New York: Routledge, 2004). - P. 3-39.

Додаткова література:

Андрухович Юрій. Місто-корабель. - <http://www.ukrcenter.com/Література/Юрій-Андрухович/19992-1/Місто-Корабель>

Змістовий модуль 2. Літературна герменевтика та теорія інтерпретації (16год)

Тема 5. Герменевтичні погляди П. Рікера (2 год)

Питання для обговорення:

- Рікерівська концепція кореляції феноменології, персоналізму, структуралізму, психоаналізу, релігії як методологічної основи літературної герменевтики;
- аналіз основних герменевтичних ідей у праці “Конфлікт інтерпретацій”;
- аналіз ключових герменевтичних положень у праці “Час і розповідь”;
- Рікерівська концепція трансформаційного потенціалу літератури: загальний аналіз праці “Від тексту до дії”;
- Рікерівська теорія “живої метафори”.

Обов'язкова література:

1. Ricoeur, P. (2016). Hermeneutics and the Human Sciences: Essays on Language, Action and Interpretation (Cambridge Philosophy Classics) (J. Thompson, Ed.). Cambridge: Cambridge University Press. - Chapter 3, 5, 6.
2. Рікер П., Що таке текст? Пояснення і розуміння // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. Марії Зубрицької. – 2-е вид., доп. – Л., 2002. - https://chtyvo.org.ua/authors/Riceur_Paul/Scho_take_tekst_Poiasnennia_i_rozuminnia/
3. Ricoeur Paul. The Rule of Metaphor. Routledge, 2004. - Study 4, 7.
4. Рікер П. Герменевтика і метод в соціальних науках. - https://stud.com.ua/42279/filosofiya/riker_germenevtika_metod_sotsialnih_nauk
5. Paul Ricoeur, From Text to Action: Essays in Hermeneutics II, Northwestern University Press, 1991

Додаткова література:

1. Ricoeur Paul, Hermeneutics and the Human Sciences <https://www.cambridge.org/core/books/hermeneutics-and-the-human-sciences/45FF4476008CB4E8C549F9A2F916A724>

Практичне заняття №5. Літературна герменевтика П. Рікера: текст, метафора, трансформаційний вплив літератури на реципієнтів (2год)

Питання для обговорення:

- аналіз поняття “конфлікт інтерпретацій” ;
- Рікерівська теорія тексту: основні положення праці “Що таке текст?”;
- Рікерівське поняття “розповідна ідентичність”;
- Рікерівська концепція трансформаційного потенціалу літератури у праці “Від тексту до дії”;
- функції “живої метафори” за П Рікером.

Обов'язкова література:

1. Рікер П., Що таке текст? Пояснення і розуміння // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. Марії Зубрицької. – 2-е вид., доп. – Л., 2002. – https://chtyvo.org.ua/authors/Riceur_Paul/Scho_take_tekst_Poiasnennia_i_rozuminnia/
2. Ricoeur Paul. The Rule of Metaphor. Routledge, 2004. - Study 4, 7.
3. Paul Ricoeur, From Text to Action: Essays in Hermeneutics II, Northwestern University Press, 1991.
4. Рікер П. Про інтерпретацію // Після філософії: кінець чи трансформація? / упоряд. К. Байнес. — К.: Четверта хвиля, 2000. — С. 312—333.
5. Lakoff, George; Johnson, Mark. Metaphors We Live By / George Lakoff, Mark Johnson. – Chicago : University of Chicago Press, 1980. – 242 p

Додаткова література:

1. Рікер П. Інтелектуальна автобіографія. Любов і справедливість. — К.: Дух і літера, 2002. — 114 с.

Тема 6. Герменевтика уяви і феноменологічно-герменевтична методологія аналізу мистецьких творів (2 год)*Питання для обговорення:*

- Е. Гуссерль про уяву як основний фактор інтерсуб'єктивного "поля культури" та життєвого світу;
- Гайдеггерівська інтерпретація мистецького твору;
- істинність мистецтва за Гайдеггером:
- візуалізація невидимого життєвого світу;
- П. Рікер про роль продуктивної уяви в культурі;
- Гадамерове тлумачення понять гри та медіальності мистецтва;
- Герменевтично-феноменологічна інтерпретація погляду художника;
- онтологія зору і зримості.

Обов'язкова література:

1. Heidegger, Martin. The Origin of the Work of Art. New York: Harper and Row, 1977, P. 143–187. https://www.academia.edu/2083177/The_Origin_of_the_Work_of_Art_by_Martin_Heidegger
2. Мартін Гайдеггер Витоки художнього твору [Витоки художнього твору \(Гайдеггер\) — Вікіпедія \(wikipedia.org\)](#)
3. Гадамер Г.–Г. Естетика і герменевтика / Пер. з нім. В. Бабича // Герменевтика і поетика. – К., 2001. – С. 7–15. https://shron3.chtyvo.org.ua/Gadamer_Hans-Georg/Estetyka_i_hermenevtyka.pdf
4. Яусс Г.-Р. Естетичний досвід і літературна герменевтика (фрагменти) / Пер. Юрія Прохаська // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. Марії Зубрицької. – 2-е вид., доп. – Л., 2002. – С. 368-403.
5. Мерло-Понті М. Феноменологія сприйняття. [Феноменологія сприйняття - Моріс Мерло-Понті - Тека авторів - Чтиво \(chtyvo.org.ua\)](#)

Додаткова література:

1. Радченко О. Час як уява і час як буття: Еміль Штайгер versus Мартін Гайдеггер
<https://il-journal.com/index.php/journal/article/view/556/382>

Практичне заняття №6. Герменевтика уяви: "Пара черевиків" Вінсента Ван Гога в онтологічній інтерпретації М. Гайдеггера (2год)

Питання для обговорення:

- уява як буття між присутністю та відсутністю;
- уява як видимість невидимого, зримість незримого;
- візуальний концепт і зорова парадигма у герменевтиці сприйняття мистецьких творів;
- М. Гайдеггер про витoki художнього твору;
- мистецтво прекрасного versus мистецтво істинного за М. Гайдеггером;
- візуальний аспект уяви: М. Гайдеггер про видимість невидимого на картині Ван Гога "Черевики";
- "Черевики" Ван Гога: конфлікт інтерпретацій.

Обов'язкова література:

1. Heidegger, Martin. The Origin of the Work of Art. New York: Harper and Row, 1977, P. 143–187.
https://www.academia.edu/2083177/The_Origin_of_the_Work_of_Art_by_Martin_Heidegger
2. Мартін Гайдеггер Витoki художнього твору
[Витoki художнього твору \(Гайдеггер\) — Вікіпедія \(wikipedia.org\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Витoki_художнього_твору_(Гайдеггер))
3. Мерло-Понті М. Феноменологія сприйняття.

[Феноменологія сприйняття - Моріс Мерло-Понті - Тека авторів - Читиво \(chtyvo.org.ua\)](https://chtyvo.org.ua/)

Додаткова література:

1. Черевики Ван Гога.
<https://jyvopys.com/para-vzuttya-chereviki-vinsent-van-gog/>

Тема 7. Герменевтика Іншого та інакшості (2 год)

Питання для обговорення:

- концепція Іншого в працях М. Гайдеггера;
- діалогічна теорія Іншого за Г.-Г. Гадамером;
- Рікерівська теорія Іншого: "сам-як-інший" "інший-и та "будь-хто - інший";
- абсолютна Інакшість в розумінні Е. Левінаса;
- репрезентації інакшості: мовна, візуальна, мультимедійна;
- літературні репрезентації Іншого та інакшості.

Обов'язкова література:

1. Рікер П. Сам як Інший. – К. : Дух і літера, 2002. – 458 с
2. Крістева Ю. Самі собі чужі. - Київ: «Основи», 2004. - Розділ 1. Токата і fuga для чужинця. - С. 10-40.
3. Левінас, Е. Між нами: Дослідження. Думки-про-іншого. - Київ: Дух і Літера, 1999. - С. 220-235.
4. Вальденфельс Б. Топографія Чужого: студії до феноменології Чужого. – К.: ППС. 2004. 206 с.

Додаткова література:

1. Герменевтика і проблеми літературознавчої інтерпретації. Монографія / За редакцією Романа Гром'яка. – Тернопіль. 2006. 286 с.
[4D6963726F736F667420576F7264202D20C3E5F0ECE5EDE5E2F2E8EAE02DECEEEDEEEE3F02E646F63>\(tnpu.edu.ua\)](http://4D6963726F736F667420576F7264202D20C3E5F0ECE5EDE5E2F2E8EAE02DECEEEDEEEE3F02E646F63>(tnpu.edu.ua))

Практичне заняття №7. Репрезентація Іншого та інакшості в українській літературі: спроба герменевтичного аналізу (2 год)*Питання для обговорення:*

- функція “чужого” та “іншого” в текстах української літератури;
- “буття-з-іншим” топографія “чужого” та “іншого” в українській літературі ;
- аналіз герменевтичної тріади “свій-чужий-інший” в українській літературі;
- зміна парадигми сприйняття “чужого” та “іншого” в сучасній українській літературі.

Обов'язкова література:

1. Крістева Ю. Самі собі чужі. - Київ: «Основи», 2004. - Розділ 1. Токата і fuga для чужинця. - С. 10-40.
2. Левінас, Е. Між нами: Дослідження. Думки-про-іншого. - Київ: Дух і Літера, 1999. - С. 220-235.
3. Вальденфельс Б. Топографія Чужого: студії до феноменології Чужого. – К.: ППС. 2004. 206 с.

Додаткова література:

1. Чужий/Інший. Український тиждень, 13 (489). - <http://tyzhden.ua/Columns/50/188334>
3. Юлія Крістева - Н. Кривда: Самі собі чужі - <https://www.youtube.com/watch?v=SmyhCO1ZU8>
4. Чому ми не приймаємо інакшість? Нетерпимість до чужої думки, способу життя чи переконань. - <https://www.the-village.com.ua/village/knowledge/simple-words/285875-chomu-mi-ne-priymaemo-inakshist>

Тема 8. Герменевтика пам'яті (2 год)*Питання для обговорення:*

- герменевтичні концепції пам'яті: від В. Дільтея до П. Рікера;
- пам'ять і забуття як феномени культури;
- комунікативна форма пам'яті як кореляція "Я"- "Інший”;

- культурна пам'ять як колективний феномен утримування минулого-в-теперішньому і як спосіб конструювання соціо-культурного часопростору.;
- герменевтична тріада *пам'ять -- розповідність-часовість*.

Обов'язкова література:

1. Ricoeur, Paul. *Memory, history, forgetting* (transl. K. Blamey & D. Pellauer). - Chicago: University of Chicago Press, 2004. - P. 68-86.
2. Nora, Pierre (ed.). *Between memory and history*. In *Realms of Memory*. New York: Columbia UP. 1996. - P. 1-20. - <http://80.82.78.35/get.php?md5=a009f1cde24ae2f6cdc326633b298cdb&key=ABX10L9RR5JGWZDT&mirr=1>
3. Schwartz, Barry. *Culture and collective memory / Routledge Handbook of Cultural Sociology*. Second edition. - Abingdon, Oxon ; New York, NY: Routledge, 2018. - Chapter 14 & 67.

Додаткова література

1. Луцик Ореста. Філософія пам'яті Поля Рікера // Вісник Львівського університету. – Серія філософія. – Вип. 14, 2011. – С. 57 – 63
2. Сігов Костянтин. Поль Рікер: пам'ять, історія, вдячність // Дух і Літера. – № 15 – 16, 2006. – С. 6 – 17
3. Пухонська, Оксана (Oksana Pukhonska) (2018) *Література і пам'ять: версії взаємовпливу (Literature and memory: versions of interplay)*. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». (4(72)). с. 191-193.

Практичне заняття №8. Пам'ять і художня література у герменевтичній інтерпретації (2 год)

Питання для обговорення:

- спроба інтерпретації текстів української літератури через призму герменевтичної тріади *пам'ять -- розповідність--часовість*;
- літературні репрезентації пам'яті та травматичного досвіду в сучасній українській літературі;
- як сучасна художня література “пам'ятає” українські міста?

Обов'язкова література:

1. Монолатій І. *Переможене горе. Мнемонічні фігури (без)державної літератури.*- 2020. Лілея НВ.
2. Монолатій І. *Від Донецька до Перемишля. Як сучасна література “пам'ятає” українські міста? .-* 2020. Лілея НВ.
3. Агеєва В. *Пам'ять, спогад та ідентичність : досвід сучасної української літератури / Віра Агеєва // Tertium non datur : проблема культурної ідентичності в літературно-філософському дискурсі XIX-XXI ст. : колективна монографія.* - 2014. - С. 185-205.
4. Пухонська, Оксана (Oksana Pukhonska) (2018) *Література і пам'ять: версії взаємовпливу (Literature and memory: versions of interplay)*. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». (4(72)). с. 191-193.

Т1. Літературна герменевтика: дефініція, завдання, основні проблеми		2	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Т2. Герменевтика мови Мартіна Гайдеггера		2	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Т3. Герменевтичні погляди Г.-Г. Гадамера		2	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Т4. Перекладність/неперекладність як герменевтична проблема		2	2			5						
Разом – зм. модуль 1		8	8	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Літературна герменевтика та теорія інтерпретації												
Т5. Герменевтичні погляди П. Рікера		2	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Т6. Герменевтика уяви і феноменологічно-герменевтична методологія аналізу мистецьких творів		2	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Герменевтика Іншого та інакшості		2	2			5						
Т8. Герменевтика пам'яті		2	2			8						
Разом – зм. модуль 2		8	8			23	-	-	-	-	-	-
Разом – модуль 1		16	16			43						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Концептуальний інструментарій антропології літератури	2
2	Колекція: суб'єктивна форма об'єктивного світу	2
3	Міф у культурі і міф культури: "Тіні забутих предків" Михайла Коцюбинського і Сергія Параджанова	2
4	Голос "другої статі" з "другого світу": тревелоги Софії Яблонської	2
5	Від дитини до дівка: образ поета у творах Богдана Ігоря Антонича	2
6	Львівський текст, або місто як простір літератури	2
7	Антропологія смерті: "життя після смерті" у драмах Лесі Українки	2
8	Вибухові слова: література Майдану і досвід війни	2
Літературна герменевтика		
1	Герменевтичні принципи інтерпретації художнього тексту	2
2	Роль поета і поезії в герменевтичній концепції Мартіна Гайдеггера	2
3	Герменевтика Г.-Г. Гадамера: проблеми мови та розуміння літературних текстів	2
4	Перекладність/неперекладність як герменевтична проблема	2
5	Літературна герменевтика П. Рікера: текст, метафора, трансформаційний вплив літератури на реципієнтів	2
6	Герменевтика уяви: "Пара черевиків" Вінсента Ван Гога в онтологічній інтерпретації М. Гайдеггера	2
7	Репрезентація Іншого та інакшості в українській літературі: спроба герменевтичного аналізу	2
8	Пам'ять і художня література у герменевтичній інтерпретації	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Антропологія літератури як методологія і нова гуманітарна парадигма	5
2	Традиція і медіація: основні механізми динаміки літератури	5
3	Міфо-ритуальна критика: артикуляція колективного досвіду	5
4	<i>Memory studies</i> : література як форма культурної пам'яті	5
5	Антропологія мовчання: мистецтво слова і фігури умовчання	5
6	Історія літератури як практика перчитування	5
7	Тілесний досвід в українській жіночій прозі	5
8	Література травми: ключові поняття і підходи	8
	Разом	43
Література герменевтика		
1	Основні теоретичні засади герменевтики як методології гуманітарних наук	5
2	Поезія та філософія у працях М. Гайдеггера та Г.-Г. Гадамера	5
3	Мова як дім буття в онтологічній герменевтиці М. Гайдеггера	5
4	Герменевтика перекладності/неперекладності та культурна	5

	ідентичність	
5	Концепція “живої метафори” П. Рікера як спосіб моделювання можливої дійсності	5
6	Герменевтика уяви: парадигма зримості незримого та видимості невидимого	5
7	Інакшість в культурі та культура інакшості: основні концепти герменевтичного аналізу	5
8	Герменевтична тріада <i>пам'ять -- розповідність-часовість</i> .	8
	Разом	43

7. Методи навчання

Лекція, мозковий штурм, презентація, метод ілюстрації, проблемна бесіда, дискусія, відео-метод.

8. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється шляхом оцінювання виступів на практичних (семінарських) заняттях, участі в дискусіях та проблемних бесідах.

Підставою для оцінки проєкту є (1) докладність розкриття теми; (2) якість опрацьованих джерел; (3) структурованість матеріалу й оформлення презентації; (4) виклад і комунікація з аудиторією. Очікуваний обсяг есею – до 5 стандартних сторінок друкопису, кількість опрацьованих джерел – не менше 5-ти, тривалість презентації – 10-15 хвилин.

Курс закінчується заліком, що передбачає підготовку й презентацію тематичного проєкту (за Модулем 1) і написання та представлення есею (за Модулем 2).

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання роботи студента здійснюється за такою схемою:

1. Максимальна оцінка, яку може отримати студент, – 100 балів.
2. Робота студента протягом семестру оцінюється за такими показниками:
 - активність на практичних заняттях – 50 балів.
 - презентація проєкту на обрану тему (Модуль 1) – 20 балів.
 - написання залікового есею (Модуль 2) – 30 балів.
3. Переведення в оцінку за 4-бальною шкалою здійснюється за такою схемою:

Поточне тестування, практичні заняття та самостійна робота																Залік	Сума
Модуль 1								Модуль 2									
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4				50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16		
4	4	4	4	4	4	3	3	2	3	2	3	3	2	2	3		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	
81-89	добре	
71-80		
61-70		
51-60	задовільно	
*	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

10. Методичне забезпечення

1. Галета О. Методичні вказівки до курсу «Антропологія літератури» для студентів магістратури філологічного факультету спеціальності 035 Філологія / Олена Галета. Львів: Паіс, 2019. 72 с.
2. Робочі навчальні програми.
3. Плани практичних занять та методичні вказівки до їх виконання.
4. Матеріали до семінарських (практичних) занять та самостійної роботи студентів.

11. Індивідуальні завдання

ТЕМАТИЧНІ БЛОКИ СТУДЕНТСЬКИХ ПРОЕКТІВ

1. “Вимисел” і “уява” в концепції літературної антропології Вольфганга Ізера.
2. Літературна антропологія у Польщі: підходи і перспективи розвитку.
3. Кліффорд Гірц: інтерпретативна антропологія як перепрочитання дисципліни.
4. “Винайдення традиції” як модерний культурний феномен: за Еріком Гобсбаумом.
5. Тривкість і динаміка літературної традиції: за концепцією Томаса Стернза Еліота.
6. Жіноча подорожня література: жанрові і стилеві особливості.
7. Подорожні нариси Степана Левинського: відтворення антропологічного досвіду.
8. Драма Лесі Українки “На руїнах” крізь призму міфо-ритуальної критики.
9. Драма Лесі Українки “Орфееве чудо” крізь призму міфо-ритуальної критики.
10. “Львівський текст” в сучасній літературі: Жанна Слоньовська.
11. “Львівський текст” в сучасній українській літературі: Вікторія Амеліна.
12. Жертвопринесення як культуротворчий механізм: за концепцією Рене Жирара.
13. Дистопія у романі Сергія Жадана “Інтернат”.
14. Поетика афекту у літературі Майдану.
15. Сучасні перекладні антології як спосіб репрезентації української літератури.
16. Сучасний мілітарний наратив: топоси і тропоси.
17. Міфопоетичний простір поезії Катерини Калитко.
18. Я та Інші у поезії Остапа Сливинського.
19. Документальне письмо: між антропологічним та автобіографічним викладом.
20. Найновіша українська поезія як антропологічний проект.

12. Рекомендована література

Базова

1. Галета, Олена. Екс-центричне літературознавство: від теорії літератури до літературної антропології / Олена Галета // Галета, Олена. Від антології до онтології : антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця ХІХ – початку ХХІ століття. – Київ : Смолоскип, 2015. – С. 43-58.
2. Літературна антропологія : комунікація, мова, тілесність / упор. Ігор Папуша // *Studia methodologica*. – Вип. 25. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – 326 с.
3. Новітня теорія літератури і проблеми літературної антропології / упор. Ігор Папуша // *Studia methodologica*. – Вип. 24. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – 278 с.

4. Antropologia kultury – antropologia literatury : na tropach koligacji / pod red. Ewy Kosowskiej, Anny Gomóły, Eugeniusya Jaworskiego. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2007. – 435 s.
5. Antropologia twórczości słownej : zagadnienia i wybór tekstów / oprac. Katarzyna Nagmajer-Kwiatek, Agnieszka Karpowicz, Justyna Kowalska-Leder, wstęp i red. Agnieszka Karpowicz. – Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2012. – 702 s.
6. Iser, Wolfgang. *Prospecting : from Reader Responce to Literary Anthropology* / Iser Wolfgang. – Baltimore : John Hopkins UP, 1989. – 316 p.
7. *Literary Anthropology : A New Interdisciplinary Approach to People, Signs and Literature* // ed. by Fernando Poyates. – Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 1988. – 354 p.
8. *Literature and Anthropology* / ed. by Johnatan Hall, Ackbar Abbas. – Hong Kong : Hong Kong UP, 1986. – 294 p.
9. *Literature and Anthropology* / ed. by Philip A. Dennis, Wendell Aycock. – Lubbock, TX : Texas Tech UP, 1989. – 227 p.
10. Sumara, Dennis J. *Creating Commonplaces for Interpretation : Literary Anthropology and Literacy Education Research* / Dennis J. Sumara // *Journal of Literacy Research*. – 2002. – V. 34, № 2. – P. 237-260.

Допоміжна

1. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія; пер. з англ. О. Погинайко. – Київ: Смолоскип, 2008. – 360 с.
2. Ассман, Аляйда. Простори спогаду : форми та трансформації культурної пам'яті / Аляйда Ассман. – Київ : Ніка-центр, 2012. – 440 с.
3. Бланшо, Моріс. Простір літератури / Моріс Бланшо. – Львів : Кальварія, 2007. – 272 с.
4. Галета, Олена. Нова словесність: українська література в антропологічній перспективі / Олена Галета. – Львів: Видавництво УКУ, 2023. – 248 с.
5. Гатчеон, Лінда. Іронія, ностальгія і постмодерн / Лінда Гатчеон // Іронія : збірник статей / упор. Олена Галета, Євген Гулевич, Зоряна Рибчинська. – Львів : Літопис; Київ : Смолоскип, 2006. – С. 169-186.
6. Гірц, Кліффорд. "Насичений опис" : у пошуках інтерпретативної концепції культури / Кліффорд Гірц // Гірц, Кліффорд. Інтерпретація культур та інші есе. – Київ : Дух і Літера, 2001. – С. 9-42.
7. Гобсбаум, Ерик. Вступ : винаходження традиції / Ерик Гобсбаум // *Винайдення традиції* / за ред. Ерика Гобсбаума та Теренса Рейнджера. – Київ : Ніка-Центр, 2005. – С. 12-28.
8. Гундорова, Тамара. "Внутрішня колонізація" – повторна колонізація / Тамара Гундорова // Гундорова, Тамара. *Транзитна культура : симптоми постколоніальної травми*. – Київ : Грані-Т, 2013. – С. 25-47.
9. Кемпбел, Джозеф. Герой із тисячею облич / Джозеф Кемпбел. – Київ : Видавничий дім "Альтернативи", 1999. – 392 с.
10. Леві-Строс, Клод. *Первісне мислення* / Клод Леві-Строс. – Київ : Український центр духовної культури, 2000. – 324 с.
11. Мак-Люен, Маршалл. *Галактика Гутенберга : становлення людини друкованої книги* / Маршалл Мак-Люен. – Київ : Ніка-Центр, 2001. – 464 с.
12. Нора, П'єр. *Теперішнє, нація, пам'ять* / П'єр Нора. – Київ : Кліо, 2014. – 272 с.
13. Поліщук, Ярослав. *Феномен міфу в антропології ХХ століття ?* Ярослав Поліщук // Поліщук, Ярослав. *Міфологічний горизонт українського модернізму*. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2002. – С. 29-73.
14. Саїд, Едвард. *Культура й імперіалізм* / Едвард Саїд. – Київ : Критика, 2007. – 608 с.

15. Співак, Гаятрі Чакраворті. В інших світах : Есеї з питань культурної політики / Гаятрі Чакраворті Співак. – Київ : Вид. дім «Всесвіт», 2006. – 480 с.
16. Томпсон, Ева. Трубадури імперії : Російська література і колоніалізм / Ева М. Томпсон. – Київ : Основи, 2006. – 368 с.
17. Україна Модерна : Історія та культура читання. – 2015, № 22. (Форум "Читання в Україні: престиж, культура, інфраструктура")
18. Юнг, Карл Густав. Архетипи і колективне несвідоме / Карл Густав Юнг. — Львів : Астролябія, 2012. – 588 с.
19. Antropologia ciała : zagadnienia i wybór tekstów / red. Małgorzata Szpakowska. – Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2008. – 312 s.
20. Birkerts, Sven. Readings / Sven Birkerts. – Saint Paul, Minn. : Graywolf Press, 1999. – 263 p.
21. Caruth, Cathy. Unclaimed Experience : Trauma, Narrative, and History. – Baltimore and London : The Johns Hopkins University Press, 1996. – 168 p.
22. Clifford, James. The Predicament of Culture : Twentieth-Century Ethnography, Literature, and Art / James Clifford. – Cambridge, MA; London, UK : Harvard University Press, 1988. – 381 p.
23. Cultural Memory and Multiple Identities / ed. by Rüdiger Kunow and Wilfried Rausert. – Berlin : Lit, 2008. – 200 p.
24. Halbwachs, Maurice. The Collective Memory / Maurice Halbwachs. – New York : Harper & Row Colophon Books, 1980. – 182 p.
25. Hynes, Samuel. On War and Writing / Samuel Hynes. – Chicago : The University of Chicago Press, 2018. – 224 p.
26. LaCapra, Dominick. Writing History, Writing Trauma / Dominick LaCapra. – Baltimore : Johns Hopkins University Press, 2014. – 264 p.
27. Lakoff, George; Johnson, Mark. Metaphors We Live By / George Lakoff, Mark Johnson. – Chicago : University of Chicago Press, 1980. – 242 p.
28. Nation and Narration / ed. by Homi K. Bhabha. – London ; New York : Routledge, 1990. – 352 p.
29. Pearce, Susan M. On Collecting : an Investigation into Collecting in the European Tradition / Susan M. Pearce. – London and New York : Routledge, 1995. – 440 p.
30. Pisanie miasta, czytanie miasta / pod. red. Anny Zeidler-Janiszewskiej. – Poznań : Wydawnictwo Fundacji Humaniora, 1997. – 252 s.
31. Postman, Neil. The Disappearance of Childhood / Neil Postman – New York : Vintage Books, 1994. – 177 p.
32. Rewers, Ewa. Post-polis : wstęp do filozofii ponowoczesnego miasta / Ewa Rewers. – Kraków : Universitas, 2005. – 392 s.
33. Ricoeur, Paul. The Rule of Metaphor : the Creation of Meaning in Language / Paul Ricoeur. – London-New York : Rotledge, 2007. – 454 p.
34. Trauma : Explorations in Memory / ed. by Cathy Caruth. – Baltimore-London : The John Hopkins UP, 1995. – 288 p.
35. Wajnryb, Ruth. The Silence : How Tragedy Shapes Talk / Ruth Wajnryb. – Crows Nest : Allen and Unwin, 2001. – 368 p.
36. White, Hayden. Metahistory : the Historical Imagination in Nineteen-Century Europe / Hayden White. – Baltimore : The Johns Hopkins UP, 1973. – 448 p.

Інформаційні ресурси

1. Гулевич Є. Культурні практики читання. – Режим доступу : <http://www.anthropos.lnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/779>.
2. <http://bourdieu.name/taxonomy/term/2>

Літературна герменевтика.

Базова література

1. Беньямін В. Завдання перекладача/ Вальтер Беньямін. Вибране / Пер. з нім. Юрій Рибачук, Наталя Лозинська - Львів: «Літопис», 2002
2. Вальденфельс Б. Топографія Чужого: студії до феноменології Чужого. – К.: ППС. 2004. 206 с.
3. Дільтей В. Виникнення герменевтики // Пер. з нім. Я. Стратія, С. Кошарного / Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями. Хрестоматія. — К.: Ваклер, 1996. — С. 31-60. - <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/diltej.html> Вільгельм
4. Гадамер Г.-Г. Мова і розуміння // Гадамер Г.-Г. Істина і метод. Герменевтика II / Пер. з нім. М. Кушніра. – Т. 2. – К., 2000. – С. 167–179. - https://shron3.chtyvo.org.ua/Gadamer_Hans-Georg/Mova_i_rozuminnia.pdf
5. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. - Київ: Юніверс, 2001. - 288 с.
6. Гайдеггер М. Навіщо поети?// Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.. – 2-е вид., доп. – Л., Літопис. 2002;
7. Гайдеггер М. Гельдерлін і сутність поезії// Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. – 2-е вид., доп. – Л., Літопис. 2002.
8. Гайдеггер М. Дорогою до мови. – Л., Літопис. 2007.
9. Крістева Ю. Самі собі чужі. - Київ: «Основи», 2004. - Розділ 1. Токата і fuga для чужинця. - С. 10-40.
10. Рікер П. Про інтерпретацію // Після філософії: кінець чи трансформація? / упоряд. К. Байнес. — К.: Четверта хвиля, 2000. — С. 312—333.

Допоміжна література

1. Агеєва В. Пам'ять, спогад та ідентичність : досвід сучасної української літератури / Віра Агеєва // Tertium non datur : проблема культурної ідентичності в літературно-філософському дискурсі ХІХ-ХХІ ст. : колективна монографія. - 2014. - С. 185-205.
2. Квіт С. Основи герменевтики. - К.: КМ Академія, 2003. – 191 с.
3. Лановик З. Hermeneutica Sakra.—Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2006. — 587 с.
4. Левінас, Е. Між нами: Дослідження. Думки-про-іншого. – К.: Дух і Літера, 1999. - С. 220-235.
- 5.
6. Монолатій І. Переможене горе. Мнемонічні фігури (без)державної літератури.- 2020. Лілея НВ.
7. Монолатій І. Від Донецька до Перемишля. Як сучасна література “пам’ятає” українські міста? .- 2020. Лілея НВ.
8. Пухонська, Оксана (Oksana Pukhonska) (2018) Література і пам'ять: версії взаємовпливу (Literature and memory: versions of interplay). Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». (4(72)). с. 191-
9. Lakoff, George; Johnson, Mark. Metaphors We Live By / George Lakoff, Mark Johnson. – Chicago : University of Chicago Press, 1980. – 242 p
10. Ricoeur Paul. The Rule of Metaphor. Routledge, 2004. - Study 4, 7.
11. Paul Ricoeur, From Text to Action: Essays in Hermeneutics II, Northwestern University Press, 1991.

12. Ricoeur, Paul. Memory, history, forgetting (transl. K. Blamey & D. Pellauer). - Chicago: University of Chicago Press, 2004. - P. 68-86.
13. Ricoeur, Paul. On Translation, trans. Eileen Brennan, with an introduction Richard Kearney (London and New York: Routledge, 2004). - P. 3-39.
14. George Steiner. After Babel: Aspects of Language and Translation, Oxford University Press, 1975. - Chapter 1, 5.
15. The Hermeneutics Reader: Texts of the German Tradition from the Enlightenment to the Present. Edited by Kurt Mueller-Vollmer. New York: Continuum, 1998. - P. 86-97, 149-176, 215-228, 261-274.

Інформаційні ресурси

1. Андрухович Юрій. Місто-корабель. - <http://www.ukrcenter.com/Література/Юрій-Андрухович/19992-1/Місто-Корабель>
2. Герменевтика і проблеми літературознавчої інтерпретації. Монографія / За редакцією Романа Гром'яка. – Тернопіль. 2006. 286
4D6963726F736F667420576F7264202D20C3E5F0ECE5EDE5E2F2E8EAE02DECEEEDEEE3F02E646F63> (tnpu.edu.ua)
3. 10 базових речей про герменевтику
<https://www.youtube.com/watch?v=6wPTV5hyB0Y&feature=youtu.be>
4. Герменевтичний міні-словничок
<https://locusplace.org/filosofska-germenevtyka-slovnyk-polivoda>
5. Гадамер Г.-Г. Мова і розуміння // Гадамер Г.-Г. Істина і метод. Герменевтика II / Пер. з нім. М. Кушніра. – Т. 2. – К., 2000. – С. 167–179. -
https://shron3.chtyvo.org.ua/Gadamer_Hans-Georg/Mova_i_rozuminnia.pdf
6. Гадамер Г.-Г. Вірш і розмова. Есе. — Львів: Незалежний культурологічний журнал «І», 2002. — 188 с. https://chtyvo.org.ua/authors/Gadamer_Hans-Georg/Virsh_i_rozmova_zb
7. Дільтей В. Виникнення герменевтики // Пер. з нім. Я. Стратія, С. Кошарного / Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями. Хрестоматія. — К.: Ваклер, 1996. — С. 31-60. - <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/diltej.html> Вільгельм
8. Юлія Крістева - Н. Кривда: Самі собі чужі - <https://www.youtube.com/watch?v=SmyhCO1ZU8>
9. Мерло-Понті М. Феноменологія сприйняття.-- К.: Український Центр духовної культури, 2001. 552 с.
Феноменологія сприйняття - Моріс Мерло-Понті - Тека авторів - Чтиво (chtyvo.org.ua)
10. Науково-просвітницька програма “Навіщо поет” -- Дім Франка—Музей Івана Франка у Львові – відеозаписи (за вибором студентів)
<https://www.youtube.com/watch?v=Wv-WRqW4tU>
11. Радченко О. Час як уява і час як буття: Еміль Штайгер versus Мартін Гайдеггер
<https://il-journal.com/index.php/journal/article/view/556/382>
12. Чому ми не приймаємо інакшість? Нетерпимість до чужої думки, способу життя чи переконань. - <https://www.the-village.com.ua/village/knowledge/simple-words/285875-chomu-mi-ne-priyamaemo-inakshist>
13. Черевики Ван Гога. - Черевики Ван Гога.
<https://jyvopys.com/para-vzuttya-chereviki-vinsent-van-gog/>
14. Шульц Б. Серпень. // Шульц Б. Цинамонові крамниці та всі інші оповідання. --К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2012. С. 9–10. - <https://coollib.com/b/247950-tsinamonovi-kramnitsi-ta-vsi-inshi-opovidannya-v-perekladi-yuriya-andruhovicha>

15. Schonle, Andreas. "Cinnamon Shops" By Bruno Schulz: The Apology of "Tandeta"
// The Polish Review, Vol. 36, No. 2 (1991), pp. 127-144. -
<https://www.jstor.org/stable/25778556>